

wdrożeń rozwiązań innowacyjnych wśród mieszkańców i podmiotów gospodarczych regionu. Należy na większą skalę rozwijać nowe i wspierać istniejące klastry, które są traktowane jako swoiste huby innowacji łączące naukę z biznesem, kreujące nowe rozwiązania, wspierające firmy w rozwoju itp. Wsparcie powinno polegać na szkoleniu animatorów i osób zarządzających klastrami oraz realizację projektów w ramach klastrów – badawczo-rozwojowych, edukacyjnych, międzynarodowych, promocyjnych itp. Klastry doskonale znają sytuację i potrzeby w branży, którą reprezentują, mogą więc być skutecznym partnerem dla szerszej współpracy na rzecz rozwoju. Ważne są działania zmierzające do uporządkowania systemu instytucjonalnego obsługi przedsiębiorcy, aby był on bardziej czytelny i łatwiej dostępny – np. w postaci kompleksowej oferty, platformy integrującej instytucje oferujące różne produkty, usługi i generującej informacje dedykowane dla poszczególnych kategorii przedsiębiorców, stymulującej współpracę między nimi oraz poszukującej form współpracy także dla podmiotów ekonomii społecznej. Sprzyjałoby to wzmacnianiu relacji z przedsiębiorcami i ułatwiałoby skuteczne doradztwo, jak też pozyskanie informacji o ich oczekiwaniach. Byłoby pomocne także dla pracowników samorządów lokalnych współpracujących z tamtejszymi przedsiębiorcami. Ponieważ należy się spodziewać trendu rozwoju płatnego doradztwa, platforma taka pozwoli na usystematyzowanie rynku usług w tym zakresie i rozdzielić ofertę bezpłatną od komercyjnej.

Bardzo ważną dziedziną wzmacniania potencjału gospodarczego województwa jest także jego internacjonalizacja. W największym stopniu będzie się ona odbywała poprzez rozwój eksportu towarów i usług (w tym zakresie zamierza się dużo szerzej rozwijać branżę usług wspólnych, czyli tzw. „outsourcing”, zarówno BPO, jak i SSC; który zresztą nie musi wyłącznie być instrumentem internacjonalizacji, bo może wynikać także z kooperacji z podmiotami krajowymi), wsparcie ekspansji zagranicznej podmiotów gospodarczych z terenu województwa (mające na celu rozwój kooperacji zagranicznej, przejmowanie podmiotów zagranicznych lub tworzenie zagranicznych oddziałów, filii, podmiotów zależnych – te zagadnienia są zresztą bardzo złożone i trudne do realizacji, także ze względu na obowiązujące przepisy w zakresie pomocy publicznej) oraz pozyskiwanie inwestorów zagranicznych. Jedną z szans rozwoju eksportu jest wykorzystanie platform sprzedażowych online ukierunkowanych na rynki zagraniczne, co daje natychmiastowy dostęp do rynków międzynarodowych. Rozwój tego typu usług, szczególnie w kontekście lokalnych wytwórców mebli, producentów elementów z tworzyw sztucznych, producentów elementów metalowych i innych, zwiększa szansę na dotarcie do finalnego konsumenta i budowanie marek własnych w odróżnieniu do podwykonawstwa i dostawy subkomponentów dla zagranicznych korporacji. Wspieranie rodzimych firm w eksploracji e-commerce'owych kanałów sprzedaży stanowi szansę na rozwój obecnych i przyszłych przedsiębiorstw z lokalnym kapitałem. Specyficzną formą eksportu, którą powinno się rozwijać, jest branża usług turystyczno-medyczo-uzdrowiskowych. Kujawsko-pomorskie uzdrowiska cechują się bardzo dużą skalą obsługi kuracjuszy z Polski, natomiast minimalną skalą obsługi obcokrajowców. Tymczasem wskaźniki innych uzdrowisk wskazują, że obcokrajowcy mogą być bardzo liczną grupą korzystających, a podkreślić należy, że są to pobyty wyłącznie komercyjne. Zasadne jest więc przygotowywanie oferty dla obcokrajowców wraz ze zwiększaniem potencjału uzdrowisk, adekwatnie do prawdopodobnego zwiększenia popytu na usługi komercyjne. Kontynuowane będą działania na rzecz rozwoju międzynarodowej współpracy gospodarczej (związanej z wymianą doświadczeń pomiędzy podmiotami gospodarczymi oraz podmiotami prowadzącymi doradztwo gospodarcze); zintensyfikuje się działania na rzecz lokalizacji siedzib lub przedstawicielstw krajowych lub międzynarodowych instytucji gospodarczych, społecznych, politycznych i edukacyjnych na obszarze województwa, co będzie zwiększało zasięg i natężenie powiązań zewnętrznych województwa, a więc przyczyniać także do rozwoju gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz wzrostu wymiany z zagranicą (w związku z globalizacją życia społeczno-gospodarczego, także lokalizacja instytucji centralnych o znaczeniu krajowym zwiększa poziom internacjonalizacji gospodarki poprzez ich powiązania międzynarodowe).

Wśród celów operacyjnych realizujących cel główny „Konkurencyjna gospodarka” wyróżniono także cel operacyjny poświęcony „Rozwojowi sektora rolno-spożywczego”. W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego ma to szczególne uzasadnienie, ponieważ notuje się tu duże aspiracje związane z dalszym rozwojem nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa oferującego zdrową żywność, jako jednego z wyznaczników (swoistych marek promocyjnych) województwa, a jednocześnie potencjał produkcji żywności jest w województwie na tyle duży, że zasadne jest traktowanie tej dziedziny jako bardzo ważnej dziedziny regionalnej gospodarki. Aczkolwiek pod bardzo wieloma względami kierunki rozwoju w ramach celu operacyjnego „Rozwój sektora rolno-spożywczego” powielają kierunki dotyczące ogólnego wsparcia przedsiębiorczości, eksponując jedynie fakt rolniczej specjalizacji tych działań, to jednak należy przyznać, że przy dużym znaczeniu funkcji rolniczej, ta rolnicza specyfika się zaznacza, a więc ich wydzielenie jako odrębnego obszaru wsparcia jest uzasadnione. Wśród działań szczegółowych dotyczących wsparcia rolnictwa wskazuje się rozwój badań naukowych w zakresie produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwój i upowszechnianie